

ИЗВЈЕШТАЈ РЕЦЕНЗЕНТА ЗА СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ

Подаци о високошколској установи	
Назив, адреса и е-mail адреса институције	Универзитет у Источном Сарајеву Вука Караџића бр. 30, Источно Ново Сарајево, Источно Сарајево univerzitet@ues.rs.ba
Интернет адреса	www.ues.rs.ba
Назив, број и датум акта о оснивању	<ul style="list-style-type: none"> - Одлука о издвајању високошколских установа из Универзитета у Сарајеву број: 02-1188/92 од 14. 09.1992. године - Одлуке о издвајању високошколских установа из Универзитета у Сарајеву (02-1188/92 од 14.09.1992. Универзитета у Мостару 02-1187/92 од 14.09.1992. и Универзитета у Тузли 02-1186/92 од 14.09.1992) - Одлука о организовању универзитета у Републици Српској број: 02-1512/93 од 29.12.1993. године (овом Одлуком стављена је ван снаге Одлука о издвајању високошколских установа из Универзитета у Сарајеву број: 02-1188/92 од 14. 09.1992. године)
Пореско-идентификациони број (ПИБ)	ПИБ 400592530000 ЈИБ 4400592530000
Матични број додијељен од Републичког завода за статистику	01029606
Име, презиме и адреса (назив и сједиште) оснивача	Република Српска (односно Народна скупштина Републике Српске у име Републике Српске – Вука Караџића бр. 2 Бања Лука)
Број и датум одлуке о именовању лица овлашћеног за заступање	Одлука Сената Универзитета о избору вршиоца дужности ректора Универзитета број: 01-С-319-XXXV/17 од 02.10.2017. године
Број и датум дозволе за рад високошколске установе	Дозвола за рад број: 07.023-3899/09 од 22.06.2009. године
Број и датум дозволе за рад ван сједишта	<ul style="list-style-type: none"> - Дозвола за рад ван сједишта за извођење студијских програма на првом циклусу студија за Право и Пољопривреду – за рад у Бијељини број: 07.023/612-216-4/10 од 01.10.2010. године - Дозвола за рад ван сједишта Правног факултета Пале – за рад у Сребреници (студијски програм

	Право) број: 07.023/612-555-2/10 од 09.11.2010. године - Дозвола за рад ван сједишта Пољопривредног факултета Источно Сарајево – за рад у Власеници (студијски програм Шумарство) број: 07.023/612-356-2/10 од 12.10.2010. године - Дозвола за рад ван сједишта Пољопривредног факултета Источно Сарајево – за рад у Требињу (студијски програм Агромедитеранска производња) број: 07.023/612-5-2/13 од 21.10.2013. године - Рјешење о испуњености услова за рад Православног богословског факултета „Св. Василије Острошки“ у Фочи за рад ван сједишта – за рад у Добоју број: 07.023/612-364-1/11 од 26.12.2011. године	
Организационе јединице које се посјећују и одговорна лица	Машински факултет Источно Сарајево, Студијски програм Машинство, Декан: доц. др Милија Краишник	
Контакт особа (за посјету)	Декан: доц. др Милија Краишник, +387 65 644 395 +387 57 340 847	
Број телефона	057/320-330 и 057/340-464	
Програми пријављени за евалуацију		
Назив студијског програма:	Ниво студија	Назив(и) излазних квалификација
Машинство са три смјера - Производно машинство, - Машинске конструкције и развој производа, - Енергетско процесно машинство.	I (први)	Дипломирани инжењер машинства (са знаком смјера)

Рецензирање студијског програма Машинство извршено је на основу достављене документације од стране Високошколске установе уз апликациони образац сачињене од 122 документа, а оцјена усаглашености је рађена у односу на стандарде и критерије достављене од стране Агенције. У складу са препоруком Агенције датом у чек листи, оцјена се даје по појединој групи стандарда и критерија навођењем добрих и лоших страна и препорука за унапређење. Конкретне препоруке за унапређење препознају се из слабих страна идентификованих и оцијењених на основу доступне документације, при чему реално стање може да одсликава другачији утисак.

У процесу анализе захтијева стандарда и критерија, а везано за сталну потребу усаглашавања процеса студирања са потребама друштва, послодаваца, студената и других, посебно је посвећена пажња критерију: „Креирање и одобравање студијских програма“, за коју се може, према личној оцјени рецензента, дати генерална оцјена да представља најслабију карику у оспособљавању машинских инжењера на студијском програму „Машинство“ Универзитета у Источном Сарајеву.

Б.2 Креирање и одобравање студијских програма	
ДОБРЕ СТРАНЕ:	
<p>Дизајнирању студијског програма Машинство на Машинском факултету Источно Сарајево прилази се врло студиозно у процесима дизајнирања на основу идентификованих потреба за кадровима и њиховим компетенцијама (Еаборат дец. 2016.), анализе и преиспитивања постигнутих резултата (Самоевалуациони извјештај март 2018), те провођењем измјена у правцу модернизације студијског програма. У ове процесе укључене су информације из привреде и праксе добијене путем различитих облика стручне и научне сарадње, као и студенти путем студентских представника у тијелима Факултета.</p> <p>У Елаборату о оправданости оснивања студијског програма као полазна основа користи се Стандард квалификације који указује на везу са Европским квалификационим оквиром и дефинише потребне исходе учења / компетенције. Међутим, не наводи се поступак доношења овог стандарда, који у правилу треба да буде примјенив за одређену ширу географску регију или привредну грану и у чијем доношењу треба да учествују представници свих заинтересованих страна. Такођер се референцира ASME (The American Society of Mechanical Engineers) документ у односу на који су исходи учења и компетенције свршених студената студијског програма Машинство у сагласности. Увидом у овај документ се не може експлицитно утврдити ова усаглашеност, с обзиром да се документ бави приступима у стандардизацији појединих инжењерских система и концепата. Међутим, показана намјера консултовања локалних и глобалних стандарда као основе за дефинисање исхода учења / компетенција може бити оцијењено као врло позитиван приступ и примјер добре праксе у дизајнирању студијских програма.</p> <p>Образовни циљеви су дефинисани у четири групе: 1) основни циљ у погледу образовања машинских инжењера, 2) дефинисањем активности које треба да обављају свршени студенти, 3) дефинисањем специфичних циљева Машинског факултета и 4) дефинисањем компетенција за које се оспособљавају студенти машинства. (Елаборат СП из 2016. год. Стр. 11. и 12.). Наведене су слиједеће циљне компетенције свршених студената:</p> <p>„Циљ је да се студент похађањем студијског програма оспособи да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • разматра техничко-технолошка и научна питања из праксе, разумије проблеме, формулише их и саопшти другима, • анализира инжењерске и технолошке проблеме и предлаже рјешење, • разумије утицаје и релације између концепта пројектовања и животног циклуса производа, • адекватно извести, и писмено и вербално адекватним техничким језиком и терминологијом, путем резултата и примјера из праксе, о предностима нових идеја и иновација, • комуницира са својим радним окружењем на матерњем и енглеском језику, 	

- самостално проширује и примјењује стечена знања,
- стекне увид у комплексне процесе доношења одлука,
- развије самопоуздан, непристрастан и истраживачки прилаз проучавања проблема,
- стекне увид у аспекте дугорочног развоја,
- ради у тиму и/или да води тим,
- стекне увид у етичке аспекте инжењерске професије,
- стекне увид у структуру и функционисање предузећа кроз важеће економске и социолошке односе и успостављени квалитет управе (менаџмента),
- буде свјестан могућих импликација његових професионалних активности на безбједност, екологију, итд.,
- ради у интернационалном окружењу (кроз проширивање сопствених социјалних, културних оквира, језичких и комуникационих вештина, а које се стичу и кроз тимски рад студената и кроз студијске боравке у иностранству),
- разумеје ефекте нових развоја у техници и науци на радно окружење, друштво, али и животну средину,
- стекне потребне дедуктивне вјештине,
- стекне репрезентативна знања инжењерских и технолошких дисциплина, метода и алата, са нагласком на математичко моделирање и системски прилаз,
- стекне способност пројектовања и извођења експеримената, као и способност анализе и представљања резултата,
- влада апстрактним начином размишљања који са лакоћом може да примјени на конкретном случају,
- оперативно влада системским инжењерским техникама, које укључују полазе од тржишно оријентисаних потреба, функционално-техничких спецификација, идејних техничких рјешења, и обухватају поступке итеративног пројектовања тј. анализу, синтезу, оптимизацију, конструкцију, испитивање (симулацијом, нпр.) и евалуацију.“

Студенти и особље студијског програма упознају се са образовним циљевима путем елабората СП и промотивних материјала доступних на web страници, а студенти се додатно упознају са циљевима за сваки предмет на почетку извођења наставе.

Иновирање студијских програма се заснива на анализи података о потребама тржишта рада и оцјењивању студената о задовољству реализованом наставом, примјењујући важеће законске норме и одредбе универзитетских правила за овај процес, те на основу документа „Поступак предлагања и усвајања студијских програма“.

Настава се изводи класичним приступом: предавања – вјежбе (аудиторне и лабораторијске) и израдом семинарских радова.

Учешће студената у научно-истраживачком раду се обавља кроз активности које факултет обавља за привредне субјекте и кроз покренуте пројекте. Стручна пракса се проводи у складу са Правилником о стручној пракси студената Универзитета у Источно Сарајеву.

Потребе за прилагођавањем НПП идентификују се на основу анализе тржишта рада, анкетирањем студената и свршених студената, а садржаји појединих предмета и на основу иновација у области. Предочена статистичка основа доказује провођење овог поступка. Посебно се као примјер добре праксе може навести Анализа резултата истраживање задовољства послодаваца дипломираним студентима Универзитета Источно Сарајево, урађена 2018-те године.

СЛАБЕ СТРАНЕ:

Студијски програм МАШИНСТВО са три модула (Производно машинство, Машинске конструкције и развој производа и Енергетско процесно машинство) који, и поред заједничких основа, имају значајне разлике у погледу образовних циљева, као и излазних знања и компетенција свршених студената. Иако се у елаборату Студијског програма детаљно описују стечена знања и компетенције кроз циљеве студијског програма и исходе учења, у оваквом прилазу дизајнирања интегрисаног студијског програма Машинства, се релација између циљева и исхода учења не препознаје довољно јасно. На

овај закључак указује и матрица компетенција (страна 72 елабората СП) која приказује релације само на нивоу четири групе предмета, из које се у наставку не могу идентификовати циљеви учења за поједине предмете, као и методе учења које у резултату треба да дају планарана знања и компетенције препознате у исходима учења. Из ових разлога се стичу утисци:

- 1) да дефинисање потребних знања и вјештина иде у обратном смијеру, односно од садржаја појединих предмета у којима су исходи учења / компетенције детаљно дефинисани, затим према компетенцијама које дају групе предмета и коначно се сабирају /интегришу у јединственој матрици компетенција,
- 2) да интегрисани исходи учења / компетенције су надаље послужили за утврђивање напријед наведеног стандарда занимања.

Образовни иљеви су коректно наведени, посебно у напријед наведеној 4-тој групи циљних компетенција које се намјеравају постићи и у којима се могу препознати четири препоруке Савјета Европе у вези са сврхом високог образовања. Међутим, у даљем развоју структуре студијског програма се не препознају методе и поступци њиховог развоја и уградње у исходе учења / компетенције појединих модула (производно машинство, машински конструкција и развој производа и енергетско процесно машинство), те њихово препознавање у циљевима и исходима учења појединих предмета и метода учења у оквиру истих. Ово се јасно види из прегледа исхода учења / компетенцијама наведеним у матрици компетенција (Елаборат СП из 2016. год. Стр. 73-76), у којој се не препознају наведене циљне оспособљености из 4-те групе циљева. Ово се посебно односи на циљ 1-припрема студената за активно учешће у друштву с обзиром да у наставним шлановима не постоје предмети са циљем развоја ове категорије компетенција (тзв, софтвер компетенције), изузев енглеског језика и минималног фонда часова из области управљања организацијама. Такођер, осим математике, практично не постоје предмети из области природних наука као што су физика и хемија, које се у правилу изучавају на свим техничким студијама. С тога је студијски програм усмјерен и преоптерећен ускостручним дисциплинама машинства, што свакако умањује компетенције везане за циљеве Савјета Европе у погледу стварања широке напредне базе знања као основе за развој каријере и оспособљавање за истраживачки рад.

Ови недостаци се једним дијелом умањују учешћем студената у пројектима факултета, те у ваннаставним активностима студената (спортске, стручни конкурси и такмичења и сл.).

Исходи учења су детаљно дефинисани за сваки предмет и у вези су са постављеним циљевима за предмет. Такођер су интегрисани у исходе учења за студијски програм и представљени матрицом исхода учења / компетенција. Матрица компетенција не показује компетенције појединачних предмета, тако да се не види у оквиру којег предмета, у којем обиму и кроз које активности се остварују дефинисани исходи учења. На страни 29 Апликационог обрасца стоји став: „Стечене квалификације су директно произашле из исхода учења сваког појединачног предмета“, што потврђује ранију оцјену да стечене квалификације свршених студената представљају збир знања и компетенција појединачних предмета и да не остварују у потпуности постављене циљеве студијског програма.

Не повезаност циљева студијског програма са исходима учења / компетенцијама дефинисаним у појединим предметима онемогућава провођење вредновања остваривања циљева и исхода учења, те не постоје нити докази да се овај поступак проводи.

У Елаборату СП – Прилог 1. детаљно се анализира подударност СП са програмима машинских факултета у Бањлуци, Новом Саду, Крагујевцу, Краљеву, Нишу и Зеници, при чему је видљива јака подударност (око 90%) модула производног машинства са СП производно машинство у Бањалуци и модула Енергетско процесно машинство са СП Термотехника, термоенергетика и процесна техника Машинског факултета у Нишу. Остале подударности су на нивоу 70% - 80%. Тиме се потврђује одређена упоредивост са широм регијом РС, Босне и Херцеговине и Србије, што ипак не гарантује стицање знања и компетенција у области модерног машинства и инжењерства у опште. Недостаје анализа подударности са неким студијама машинства из ширег окружења и европског простора високог образовања, која би вјероватно указивала на могућност превазилажења напријед наведених неусаглашености исхода учења / компетенција свршених студената. Поређење СП са европским факултетима машинства, укључујући Београд, Загреб и Љубљану, указало би и на претежно

примијењен концепт студија 3+2+3. Концепт 4+1+3 примијењен на Машинском факултету Источно сарајево отежава процес мобилности и наставка студија.

Број ЕЦТС бодова за поједини предмет одређује се према броју часова наставе (теоријске или практичне, вјежби, семинара и слично) и времена за учење код припреме за провјеру знања и оцјењивање (тестови, колоквијуми, завршни испити, итд.). При томе се не узима у обзир специфична тежина појединих предмета, иако се овај елемент планира узимати у обзир у наредним фазама развоја ЕЦТС система. Не постоји Правилник којим је регулисана расподела ЕCTS бодова.

У 2018-тоој години на нивоу Универзитета и за све студијске програме извршено је комплексно истраживање под називом “Анализа резултата истраживање задовољства послодаваца дипломираним студентима Универзитета Источно Сарајево”, које је указало на значај који послодавци истичу вјештинама: тимски рад, планирање и организовање, вјештина доношења одлука и комуникационе вјештине. Овај скуп вјештина су послодавци повољно оцијенили, али се у анализи оцјена даје збирно за све студијске програме. Није исказана оцјена за техничке студије посебно, што би било корисно као основ за будуће иновације студијских програма. Стицање ове групе генеричких вјештина се не може експлицитно препознати из структуре студијског програма у погледу довољне заступљености одговарајућих предмета, нити из силабуса појединих предмета у погледу метода учења. Обавезна стручна пракса и завршни рад дају могућност одређеног нивоа стицања ових вјештина.

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:

Конкретне препоруке за унапређење препознају се из слабих страна идентификованих и оцијењених на основу доступне документације, при чему реално стање може да одсликава другачији утисак. Напријед наводим концептуалне препоруке које би, по мом мишљењу, могле унаприједити процес креирања студијског програма Машинство на Машинском факултету Универзитета Источно Сарајево.

У самоевалуационом извјештају, поред описа стања студијског програма, треба фактички провести процес самоевалуације неком од метода (PEST, SWOT, BRAINSTORMING, и сл.) како би се утврдиле добре и лоше стране, те покренули пројекти унапређења, који би надаље били праћени и евалуирани. Тиме би се постигла већа усаглашеност прокламованих циљева и описаних процедура са процесом реализације студијског програма.

У недостатку националног оквира квалификација у постаљању циљева студијског програма потребно би било консултовати расположиве стандарде међународних специјализованих тијела или агенција, као што је за инжењерске науке ASIIN (<https://www.asiin.de/en/quality-management/accreditation-degree-programmes/quality-criteria.html>)

Детаљније анализирати повезаност палнираних циљева студијског програма који произилазе из стандарда квалификација или других извора, са циљевима и исходима учења / компетенцијама за поједине предмете, како би се успоставила јасна повезаност и цјелина скупа исхода учења / компетенција коју стичу студенти. Матрица компетенција треба да буде развијена до нивоа сваког предмета (па и метода учења) како би постала ефективно средство или механизам надзора над повезаношћу квалификације са исходима учења / компетенцијама.

Преиспитати политике студијског програма са аспекта имплементиране структуре 4+1+3 у односу на шире примијењену структуру 3+2+3 у европском простору високог образовања, како би се повећао простор за мобилност студената. У том контексту требало би размотрити увођење струковних студија које су примијењене у многим европским универзитетима.

Б.3 Учење, подучавање и оцјењивање усмјерено ка студенту	
<p>ДОБРЕ СТРАНЕ:</p> <p>Методe учења које се примјењују на студијском програму су предавања, аудиторне и лабораторијске вјежбе, примјена информационих технологија, различитих облика тимског рада, организацију радионица и сл. Студенти су укључени у креирање процеса учења кроз учешће представника у раду ННВ, комисији за провођење самoeвалуације и других тијела, те кроз процес оцјењивања реализације наставе. Прати се учешће студената у наставном процесу, као и сви други облици учења, вреднују се системом бодовања у циљу оцјењивања.</p> <p>Различитости студената у начину усвајања знања узимају се у обзир кроз индивидуалне консултације, израду семинарских радова, тимских пројеката, електронским комуникацијама, а планирају се на основу анкетаирања студената и препознавање њихових могућности и потреба.</p> <p>Студенти су упознати са правилима студирања и свим релевантним информацијама кроз различите облике информисања и комуникације са студентима.</p>	
<p>СЛАБЕ СТРАНЕ:</p> <p>Студенти учествују у раду ННВ-а и у комисијама за евалуацију СП. Процијењује се да је ангажовање студената ипак недовољно, што се може видјети из предоченог записника са сједнице ННВ од 17.11.2016. (прилог 50. апликације) на којој јесте био присутан један студент, али су три била одсутна. Такођер није видљиво да ли је евентуално мишљење студената у разматрању ревизије студијског програма која је била на дневном реду ове сједнице, било представљено и разматрано.</p>	
<p>ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:</p> <p>Процес учења, подучавања и оцјењивања усмјереном ка студенту може имати многобројне облике и методе, како на нивоу студијског програма, тако и на нивоу појединачног предмета. Извјесно је да су многе методе и приступи примијењени на студијском програму Машинство, али заслужују да буду на одређени начин званично елаборирани, а примјери добре праксе презентовани.</p>	

Б.4 Упис и напредовање студената, признавање и сертификација	
<p>ДОБРЕ СТРАНЕ:</p> <p>Признавање квалификација стечених у другим установама и образовним системима врши се према Правилнику усвојеном на нивоу Универзитета, а проводе га комисије, надлежни службеници и тијела Факултета.</p> <p>Процедура уписа студената проводи се у складу са Законом о високом образовању, подзаконским актима и актима Универзитета, а проводи је Факултет уз учешће Министарства. Уписне квоте се сваке године предлажу на бази процијењених потреба и усаглашавају са Министрством.</p> <p>Диплома и додатак дипломи издају се у сагласности са Законом и дају све потребне информације о квалификацији и постигнутим резултатима у студију.</p> <p>У оквиру ERASMUS+ и CEEPUS пројеката, као и на основу потписаних споразума, реализовано је више двосмјерних размјена наставног особља са Универзитетима у Европи, а према постојећем Правилнику.</p>	
<p>СЛАБЕ СТРАНЕ:</p>	

Размјена студената ограничена је на лјетне школе у оквиру међународних пројеката. Не постоје примјери двосмјерне размјене студената са другим ВШУ на принципу признавања стечених ЕЦТС бодова изузев једног примјера студената другог циклуса реализованог такођер на основу пројекта.

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:

xxx

Б.5 Наставно особље

ДОБРЕ СТРАНЕ:

Универзитет у Источном Сарајеву појсеђује конзистентан систем и проводи процедуре избора у наставна звања које су потпуно усаглашене са законским прописима и утврђеним политикама запошљавања и развоја кадра, што се стриктно примјењује и за студијски програм Машинство.

Машински факултет Источно Сарајево велику пажњу посвећује развоју знања и компетенција наставног особља, коју реализује путем плана усавршавања и плана запошљавања и напредовања наставног особља. Факултет прати и анализира научно-истраживачки рад и оптерећеност запослених кроз самовалуациони извјештај као и помоћу електронског картона научно-истраживачког рада.

Извјештај и анализа научних и стручних активности израђује се у оквиру самовалуационог извјештаја за факултет. Факултет прати и мотивише научне и стручне активности наставног особља вредновањем, награђивањем и проглашавањем најбољих радова и појединаца на свечаностима Факултета и Универзитета. Научно-истраживачки рад Факултета препознат је и од стране Министарства науке и технологије, које је на Седмом фестивалу науке прогласило Машински факултет најбољом истраживачком организацијом у 2017. години.

Машински факултет у Источном Сарајеву редовно анализира потребу, планира и проводи обуке административног и помоћног особља. Посебно се обраћа пажња на обуку лабораторијског особља везано за нову опрему и нове лабораторијске методе.

СЛАБЕ СТРАНЕ:

Претпоставља се да резултати научно-истраживачког рада представљају основу за континуално усавршавање наставних планова и програма, те наставних садржаја појединих предмета, иако то у документацији није експлицитно наведено.

Анализа наставног кадра (прилози 87 и 88 апликације) указује да је на првом циклусу ангажовано 6 стално запослених наставника, односно 12 на оба циклуса. Упитна је могућност квалитетне реализације укупне наставе на студијском програму на сва три усмјерења са овим фондом наставног особља.

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:

Анализирати и унаприједити постојеће капацитете наставног особља.

Б.6 Ресурси за учење и подршка студентима	
ДОБРЕ СТРАНЕ:	
На основу расположиве документације може се закључити да Машински факултет располаже са довољно физичких ресурса за реализацију наставе. Редовно на годишњем нивоу планира и реализује њихову додатну набавку и осавремењивање. Сви ресурси су на располагању студентима у процесима учења и о томе су студенти информисани.	
СЛАБЕ СТРАНЕ:	
xxx	
ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:	
xxx	

Б.7 Управљање информацијама	
ДОБРЕ СТРАНЕ:	
Универзитет у Источном Сарајеву развио је јединствени информациони систем који је доступан свим чланицама и студентима. Детаљно се воде све релевантне информације, а анализе кључних показатеља успјешности се врше у поступцима евалуације програма, појединих чланица и установе у цјелини. Задовољство студената се на годишњем нивоу анализира на основуведеног анкетирања.	
СЛАБЕ СТРАНЕ:	
xxx	
ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:	
xxx	

Б.8 Информисање јавности	
ДОБРЕ СТРАНЕ:	
У складу са Политиком и стратегијом комуникација с јавношћу Универзитета, Машински факултет је формирао Маркетинг тим, који има за циљ промоцију Факултета и обезбјеђење његове видљивости у јавности. Водич за будуће студенте, као и додатни штампани материјал (летци, постери,...) се израђују и редовно ажурирају сваке године. Машински факултет посједује властиту web страницу са свим потребним информацијама за студенте и друге заинтересоване субјекте.	
СЛАБЕ СТРАНЕ:	
xxx	
ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:	
xxx	

Б.9 Континуирано праћење и периодична ревизија студијских програма	
ДОБРЕ СТРАНЕ:	
У оквиру Система квалитета Универзитета у Источноом Сарајеву утврђен је поступак предлагања измјена и усвајања студијског програма, као и стандардизовани обрасци, који се примјењују и за студијски програм Машинство. Измјене цјелокупног студијског програма се раде на основу детаљних анализа података са Завода за запошљавање, потреба тржишта рада, директне комуникације са привредним субјектима и на бази анкетирања студената и свршених студената. Проводе се континуирано на почетку семестра.	
СЛАБЕ СТРАНЕ:	
xxx	
ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:	
xxx	

Б.10 Периодично вањско осигурање квалитета	
ДОБРЕ СТРАНЕ:	
Иако је у документу апликације за акредитацију наведен став: „На Машинском факултету Источно Сарајево до сада није било евалуације од стране других институција“ извјесно је да је провођена вањска евалуација институције и студијског програма у циљу лиценцирања, као и институционална вањска евалуација Универзитета у циљу акредитације. На располагању установи су и неки други облици вањске евалуације, од којих су, могуће, неки и примијењени, али нису елаборирани у приложеној документацији.	
СЛАБЕ СТРАНЕ:	
ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:	
Анализирати, планирати и примјенити различите облике вањске евалуације.	